

30-366
Νέα πεζογράφος

(Ε)

Του κ. ΑΠ. ΣΑΧΙΝΗ

Η γυναικεία πεζογραφία μας παρουσιάζει τον τελευταίο καιρό μεγάλη ακμή. Και δεν ένοώ εδώ τις παλαιότερες πεζογράφους που έχουν, κατά κάποιο τρόπο, συμπληρώσει ή διαμορφώσει ήδη το έργο τους, αλλά τις νέες, που πρωτοπαρουσιάζονται στην αφήγηση —έκείνες που με το πρώτο ή με το δεύτερο βιβλίο τους προσπαθούν να «κομίσουν» κάτι καινούργιο στην γυναικεία πεζογραφία μας, που αγωνίζονται να εγγράψουν την παρουσία τους και την δημιουργία τους στη νεώτερη γραμματεία μας. Αναφέρω ένδεικτικά όρισμένα θέματα που μου έρχονται τώρα πρόχειρα στο νου: Μαρία Λαμπαδαριάδου, Ήρώ Παπαθωασιλείου, Μαρία Δ. Γκούρα, Ίουλίτσα Δαβάρα, Γλαύκη Δασκαλοπούλου, Βαρβάρα Δράκου. Όλες αυτές οι νέες συγγραφείς χαρακτηρίζονται από τα γνωρίσματα, που προσιδίζουν στο φύλο τους, κυρίως από την ευαισθησία και από τον λυρισμό και πλουτίζουν την νεώτερη πεζογραφία με τις δροσερές πνοές της ποιητικής συγκίνησης και της δόλιελα σύγχρονης ζωής —της ζωής του 1965. Θά μιλήσω σήμερα για μιά από τις πεζογράφους αυτές, την Μαρία Λαμπαδαριάδου, επιφυλασσόμενος να ασχοληθώ αργότερα και για τις υπόλοιπες.

Η Μαρία Λαμπαδαριάδου, παρόλο που μάς έχει ως τώρα δώσει τρεις ποιητικές συλλογές, φαίνεται σά να καταλασतालάζη στο μυθιστόρημα και στο θεατρικό έργο. Το πρώτο της μυθιστόρημα «Τό δράμα του Άλέξη Φερά» είχε λυρικές και φυσιολατρικές σελίδες, αφήγηματικά και περιγραφικά χαρίσματα και προτιμούσε την εμφάνση μιās προικισμένης πεζογράφου, Ικαυής να μεταφέρει σ' ένα βιβλίο τά πρόσωπα και τις συλλήψεις γενικά της φαντασίας και της ευαισθησίας της. Με το «Μικρό κλουβί», το δεύτερο αφήγηματικό της κείμενο, το οποίο κυκλοφόρησε πριν από δυο μήνες από το «βιβλιοπωλείο της Έστίας», η Μαρία Λαμπαδαριάδου προχώρησε προς την ώριμότητα, δίνοντας μας ένα αφήγημα περισσότερο στοχαστικό και δραματικό. Με λίγη αφήγηση και πολύ διάλογο και με βάση μιάν ανήσυχη και ζωντανή κοπέλλα, την Ίζελίνα, μάς απεικονίζει τις ανθρώπινες σχέσεις σέ ό,τι πιό πικρό και ούσιαστικό μπορεί να έχουν μέσα σέ μιάν εποχή σάν τή δική μας. Όπως αναφέρει ή ίδια σ' ένα επεξηγηματικό της σημείωμα: «Μέσα στην άπελπισμένη της προσπάθεια να βρουν έναν σκοπό στη ζωή τους, έναν προορισμό και μιάν συνέπεια και μη βρίσκοντας παρά τή διάψευση και τήν άρνηση, τά πρόσωπα τούτα, τραγικά και παράλογα, χαράσσουν τήν πορεία τους, τήν έσωτερική τους πορεία, παγιδεμένα στη συμβατική ανάγκη της πραγματικότητας».

Τό κέντρο στο «Μικρό κλουβί» είναι ή Ίζελίνα, μιάν νέα καθηγήτρια τών γαλλικών σέ ιδιωτικό σχολείο, ή όποία βρίσκεται ψυχικά ανάμεσα σέ τρεις άνδρες: τόν Σίφη, τόν «σακάτικο» παιδί, τόν νέο που είναι προικισμένος με έξαιρετικά πνευματικά χαρίσματα, τόν ζωγράφο και γλύπτη Στέφα Πιερί καά τίν ώριμο γιατρό Δημήτρη. Κυρίως ανάμεσα στά πρόσωπα αυτά «παίζεται τó δράμα» στο «Μικρό κλουβί». Και τά πρόσωπα συναντιούνται όλοένα αυξανόμενα

και συγκρούονται Έτσι γεννιούνται οι δραματικές καταστάσεις του αφήγηματος. Δραματικότερα είναι ή περίπτωση του ασυμβίβαστου με τή ζωή Σίφη, ό όποιος λέει «κάνω τόν ποιητή και τόν τρελλό για να μπορέσω να ξεχάσω πώς ύπάρω (σ. 30). Ό Σίφης, ψυχικά επαναστατημένος και δυστυχισμένος όταν είναι σκακίτης, δεν μπορεί να υποφέρει και να άνεχθή τή ζωή έπειτα από τήν θεραπεία του. Υπάρχουν μηνύματα άπαισιοδοξίας στο «Μικρό κλουβί»: «Δέν ύπάρχει άρχή», άπαντά ή Ίζελίνα στόν Σίφη, «Μιά για πάντα. Κατάλαβε τó. Ένα τέλος είναι παντού. Στη ζωή λέγεται συμβιβασμός και στο θάνατο τάφος» (σ. 92). Σέ ένα άλλο σημείο τού αφήγηματος ή ήρωίδα λέει στόν Στέφα που τήν καλεί να πραγματοποιήσουν τά όνειρά τους, ταξιδεύοντας στίς άκτές τού Νότου: «Όλος ό κόσμος είναι ένα κλουβί... Ένα μικρό κλουβί... Όπου κι' άν πάς τó ίδιο παγιδεμένος είσαι...» (σ. 109), σκέψη τήν όποία επαναλαμβάνει στο τέλος τού βιβλίου, όταν μιλά με τόν γιατρό Δημήτρη. Γιστόσο ή διάθεση αυτή αντίσταθμίζεται στο «Μικρό κλουβί» με ώραια ξεσπάσματα ψυχικής και φυσιολατρικής άφησης, όπως αυτό στή σελίδα 65: «Και κείνη ξεπλωμένη στην άμμουδιά, με τά πόδια βουτηγμένα στο νερό και τó φέρεμα άνασθηκωμένο άπ' τόν άνεμο, να νιώθη τή χοϊκή ζεστασιά, σάν έγγισμα έρωτικό, με τις οίσθήσεις νοηλικά παραδομένες στο ένστικτο τής ζής». Η αφήγηση τής Μαρίας Λαμπαδαριάδου, σέ ρυθμό κοφτό και λαχανιαστό, διάζεται θά έλεγε κανείς να φθάση στα πρόσωπα και στίς ανάμεσα τους σχέσεις, προσπαθώντας να άνασθή στην επίφάνεια κάτι από τήν ούσία τής ζωής. Τό «Μικρό κλουβί» είναι ένα βιβλίο με δραματικό περιεχόμενο, που άξίζει να δαβασθή είναι ένα αφήγημα μιās νέας πεζογράφου, που άγγίζει τήν συγγραφική ώριμότητα.

ΑΠ. ΣΑΧΙΝΗΣ